

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.5.3.2025

Pan
Radosław Roszkowski
Starosta Prudnicki
Starostwo Powiatowe w Prudniku
ul. Kościuszki 76
48-200 Prudnik

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/050 – Realizacja przez samorządowe jednostki organizacyjne obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Prudniku ¹ , ul. Kościuszki 76, 48-200 Prudnik
Kierownik jednostki kontrolowanej	Radosław Roszkowski, Starosta Prudnicki ² , od 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami 2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do zakończenia czynności kontrolnych (31 lipca 2025 r.)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Miron Rokujzo, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/37/2025 z 18 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Starostwa w zakresie przedmiotowym kontroli.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W kontrolowanej jednostce podejmowano prawidłowe działania mające na celu zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami. Pozytywnie oceniono przygotowanie organizacyjne kontrolowanej jednostki do zapewnienia ww. rodzajów dostępności. Starosta wyznaczył bowiem koordynatora ds. dostępności, określił jego zadania oraz opublikował jego dane na stronie internetowej i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej⁵. W Starostwie opracowano także i realizowano plany działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W dokumentach strategicznych opracowanych w kontrolowanej jednostce zawarto treści uwzględniające zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W Starostwie sporządzono i opublikowano także deklaracje dostępności strony internetowej oraz strony BIP i aplikacji mobilnej. Z zachowaniem wymaganych terminów przeprowadzano przeglądy deklaracji oraz sporządzano i składano raporty o stanie zapewniania dostępności. Co do zasady zapewniono także dostępność cyfrową strony internetowej oraz strony BIP, na których m.in. wszystkie elementy aktywne były dostępne za pomocą klawiatury, każda ze stron posiadała wersję kontrastową oraz oddzielne przyciski zmiany wielkości czcionki i zachowywała pełną widoczność przy powiększeniu. Stwierdzone w powyższym zakresie nieprawidłowości obejmowały poniżej 1% zawartości stron i polegały na udostępnieniu do pobrania dokumentów w postaci plików zawierających treści nietekstowe (skan dokumentu lub obrazek), których nie dało się odczytać przy pomocy narzędzi asystujących oraz prezentowaniu – w dwóch przypadkach – filmów bez transkrypcji ścieżki dźwiękowej⁶. Pozytywnie oceniono wyeliminowanie zidentyfikowanych nieprawidłowości do czasu zakończenia czynności kontrolnych, poprzez zastąpienie dokumentów albo dodanie ich wersji dostępnych cyfrowo.

Za ogólną oceną pozytywną przemawiały również skuteczne działania mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej i architektonicznej budynku Starostwa. Między innymi zapewniono wizualną, dotykową (tyflograficzną) i głosową⁷ informację na temat rozkładu pomieszczeń oraz opracowano zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami i wyposażono budynek w specjalistyczny sprzęt umożliwiający ich ewakuację i ratowanie. Jednostka kontrolowana zapewniła dogodne warunki do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w tym m.in. prawidłowo oznaczone stanowiska postojowe dla niepełnosprawnych, pochylnie przy wejściu głównym i bocznym, toalety dla osób niepełnosprawnych, dźwig osobowy z oznaczeniami w alfabecie Braille'a

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: BIP.

⁶ Napisy do filmów zostały dodane 29 lipca 2025 r. Kontrolowana jednostka wdrożyła procedury zapewniające pełną dostępność nowo zamieszczanych dokumentów i sukcesywnie uzupełniała dostępność w dokumentach dotychczasowych.

⁷ System nadajników łączących się z aplikacjami wspomagającymi dla osób niewidomych informujących głosowo o aktualnej lokalizacji.

i komunikatami głosowymi oraz korytarze bez barier architektonicznych umożliwiające dotarcie do pomieszczeń obsługujących klientów na wszystkich kondygnacjach, a także pętle indukcyjne wspomagające obsługę osób słabosłyszących. Przez cały okres objęty kontrolą Starostwo umożliwiało klientom skorzystanie ze wsparcia tłumacza języka migowego.

W budynku Starostwa nie spełniono części wymogów pełnej dostępności. Stwierdzone w trakcie oględzin naruszenia dotyczyły: występowania efektu olśnienia na korytarzach, braku oznaczenia kontrastowego części przeszklonych skrzydeł drzwiowych, braku oznaczeń dotykowych i kontrastowych części schodów, nieuprzątnięcia nawierzchni podjazdu na dojściu do budynku, niewłaściwych wycieraczek oraz braku stosownych informacji przy drzwiach do pomieszczeń. Jednostka kontrolowana większość powyższych nieprawidłowości usunęła do czasu zakończenia czynności kontrolnych oraz poczyniła przygotowania do usunięcia pozostałych⁸, co zostało ocenione pozytywnie.

Spośród sześciu objętych badaniem umów, na podstawie których zlecano realizację zadań publicznych lub udzielano zamówień publicznych, w czterech przypadkach uwzględniano minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami⁹. W pozostałych dwóch umowach uchybiono temu obowiązkowi¹⁰.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opis stanu faktycznego

1. Starosta wyznaczył spośród pracowników kontrolowanej jednostki koordynatora ds. dostępności¹² zarządzeniem z 27 stycznia 2020 r., tj. z zachowaniem terminu wynikającego z przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹³. W ww. zarządzeniu kompleksowo i szczegółowo określono zadania koordynatora¹⁴. Kilkukrotne zmiany osób pełniących funkcję koordynatora były dokonywane w drodze stosownych zarządzeń Starosty. Od 23 sierpnia 2024 r.

⁸ Trwały prace przy wykonywaniu oznaczeń kontrastowych przeszklonych skrzydeł drzwi oraz zaplanowano środki finansowe na montaż rolet i/lub oklejenie szyb w celu ograniczenia nasłonecznienia korytarzy.

⁹ W dwóch przypadkach stosowne zapisy zamieszczone bezpośrednio w treści umów, a w kolejnych dwóch przypadkach wymagania określono w załączonej do umów dokumentacji budowlanej.

¹⁰ Umowa w przedmiocie zimowego utrzymania dróg powiatowych i umowa w przedmiocie zakupu samochodu do przewozu dziewięciu osób na potrzeby wychowanków z pieczy zastępczej.

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Dalej: koordynator.

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, ze zm., dalej UZD.

¹⁴ M.in.: wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Starostwo, przygotowanie i koordynacja wdrażania planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności, publikacja oraz aktualizacja w BIP danych koordynatora oraz planu działania, sporządzanie okresowych raportów o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, doprowadzenie do dostępności Starostwa poprzez spełnienie minimalnych wymagań w wymiarze architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym.

do zakończenia czynności kontrolnych funkcję koordynatora pełniła specjalista w Wydziale Organizacyjnym, Programów Rozwojowych i Zarządzania Kryzysowego¹⁵. Koordynator posiadała kwalifikacje zapewniające należytą realizację powierzonych zadań, w tym wykształcenie wyższe oraz ukończone studium pedagogiczne i liczne szkolenia specjalistyczne¹⁶. Dane kontaktowe koordynatora zamieszczano na stronie BIP Starostwa i cały czas je aktualizowano (były zgodne ze stanem faktycznym).

(akta kontroli str. 162-194)

W Starostwie funkcjonował także Zespół do spraw dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, do którego zadań należało m.in. wsparcie koordynatora w zakresie przygotowania, aktualizacji i realizacji planu działania na rzecz poprawy dostępności, przygotowania raportu o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, terminowej realizacji zaplanowanych działań na rzecz poprawy dostępności. Zespół powołano w drodze zarządzenia Starosty¹⁷, w którym określono jego ogólne zadania oraz te przypisane poszczególnym członkom¹⁸. W skład Zespołu wchodził koordynator – jako przewodniczący – oraz od sześciu do dziewięciu członków wyznaczonych spośród pracowników Starostwa, w tym m.in. Sekretarz Powiatu, Naczelnik Wydziału Drogownictwa, informatyk, specjalista ds. BHP i pracownik Referatu Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych. Członkowie Zespołu na piśmie potwierdzili zobowiązanie się do stosowania zarządzenia. Powołanie Zespołu było rozwiązaniem uwzględniającym interdyscyplinarne podejście do realizacji obowiązków z zakresu dostępności.

(akta kontroli str. 167-168)

2. W Starostwie zakres obowiązków koordynatora był określony na piśmie w sposób obejmujący zadania wynikające z UZD i z zarządzenia o jego powołaniu. Przyjęcie obowiązków do wiadomości i wykonania zostało potwierdzone podpisem koordynatora. W strukturze organizacyjnej Starostwa stanowisko koordynatora zostało wprowadzone 21 stycznia 2022 r. na mocy uchwały Zarządu Powiatu w Prudniku zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Prudniku. Kontrola zarządcza w zakresie wykonywania zadań koordynatora była ograniczona do analizy treści i terminu realizacji opracowania raportu o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹⁹. Najwyższa Izba Kontroli powyższych okoliczności nie uznała za stany nieprawidłowe, gdyż do czasu zmian w Regulaminie Organizacyjnym koordynator działał w oparciu

¹⁵ Od 10 listopada 2022 r. była wyznaczona do zastępowania koordynatora.

¹⁶ W tym: w zakresie standardów dostępności, dostępności stron internetowych jednostek samorządu terytorialnego, alternatywnych metod komunikowania się, udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia.

¹⁷ Zarządzenie nr 89/2021 z 11 października 2021 r. w sprawie usprawnienia procesu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Starostwie Powiatowym w Prudniku.

¹⁸ Np. w zakresie dostosowania budynków, dróg, chodników, w zakresie dostosowania przystanków komunikacyjnych, dostosowania strony internetowej, dostosowania zamówień publicznych, dostosowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej, dostępności usług.

¹⁹ Zadanie: *Raport o stanie zapewnienia dostępności osób ze szczególnymi potrzebami*, miernik: *ilość*, plan: *1*, częstotliwość pomiaru: *raz w roku*, osoba odpowiedzialna: *naczelnik Wydziału Organizacyjnego, Programów Rozwojowych i Zarządzania Kryzysowego*, proponowane mechanizmy kontroli: *analiza treści i terminu wykonania*.

o zarządzenie Starosty, a zadania koordynatora były realizowane, co wskazywało na wystarczalność mechanizmów kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 72-83, 102-103)

3. W okresie objętym kontrolą w Starostwie opracowano i przyjęto dwa plany działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, tj. plany przyjęte i zatwierdzone odpowiednio 12 maja 2020 r.²⁰ oraz 4 stycznia 2022 r.²¹ Oba plany zostały przygotowane przez koordynatora, który koordynował i podejmował działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Plany zawierały analizę stanu zapewnienia ww. dostępności²² oraz planowane działania w celu jej poprawy, z określeniem zakresu działalności, terminu i sposobu realizacji – dla Planu z 2020 r. – a także wskazanie osoby i / lub komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za realizację zadania – w przypadku Planu z 2022 r. W planach nie określono ani kosztów realizacji poszczególnych działań ani źródeł ich finansowania. Plan z 2022 r. dla poszczególnych działań przewidywał wprawdzie rubrykę *Koszt*, ale zawierała ona adnotację *kwota ustalona w wyniku rozeznania rynku* (gdy zadanie obejmowało udzielenie zamówienia) albo *nie dotyczy* (gdy zadanie miało być realizowane własnymi siłami). Koordynator wskazała, że obowiązujące przepisy nie wymagają określania w ww. planach założeń co do finansowania działań oraz wyjaśniła, że w ww. planach *nie wskazywano źródeł finansowania ani szczegółowych kosztów realizacji działań z uwagi na konieczność wcześniejszego dokonania szacowania wartości zamówień, które (..) – w przypadku towarów i usług zachowuje ważność jedynie przez 3 miesiące, a w przypadku robót budowlanych 6 miesięcy. Uwzględnienie takich szacunków na etapie opracowywania planów, przy braku pewności co do terminu realizacji poszczególnych zadań, mogłoby prowadzić do sytuacji, w której ich ważność upłynęłaby przed rozpoczęciem procedur zakupowych. W efekcie, konieczne byłoby ponowne przeprowadzanie szacowania wartości, co skutkowałoby powielaniem pracy i niepotrzebnym obciążeniem organizacyjnym. Dodatkowo, wiele działań planowanych w zakresie poprawy dostępności uzależnionych jest od przyszłych decyzji budżetowych oraz możliwości aplikowania o środki zewnętrzne, co w momencie sporządzania planów również utrudniało wskazanie konkretnych źródeł finansowania.*

(akta kontroli str. 122-137, 359)

Plan z 2020 r. oraz Plan z 2022 r., stosownie do postanowień wynikających z art. 14 ust. 5 UZD, zostały opublikowane na stronie podmiotowej BIP Starostwa odpowiednio 3 sierpnia 2020 r. i 15 lutego 2022 r.

Plan z 2020 r. przewidywał 19 działań na rzecz poprawy dostępności, w tym: 1/ powołanie koordynatora (termin kwiecień-maj 2020 r.), 2/ dokonanie analizy stanu obiektów Starostwa (sierpień-wrzesień 2020 r.), 3/ dostosowanie strony internetowej i BIP do minimalnych wymagań w zakresie dostępności cyfrowej

²⁰ Na okres od kwietnia 2020 r. do grudnia 2021 r., dalej: Plan z 2020 r.

²¹ Na lata 2022-2026, dalej: Plan z 2022 r.

²² Opracowaną przez koordynatora przy wsparciu pracowników Starostwa odpowiedzialnych za działalność inwestycyjną, bhp i obsługę teleinformatyczną. W aktualizacjach Planu z 2022 r. uwzględniono ponadto wyniki *Raportu z doradztwa w zakresie dostępności architektonicznej i komunikacyjno-informacyjnej przeprowadzonego w Starostwie Powiatowym w Prudniku w dniu 21 grudnia 2022 roku w ramach projektu pn. Dostępny samorząd – grant realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.*

i informacyjno-komunikacyjnej (do września 2020 r.), 4/ zapewnienie dostępności nagrań obrad Rady Powiatu (od 23 września 2020 r.), 5/ umieszczenie na stronie internetowej Starostwa informacji o zakresie działalności w postaci nagrania w polskim języku migowym (marzec 2021 r.), 6/ zapewnienie dostępu alternatywnego oraz wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami (przez cały okres), 7/ dostosowanie schodów i szklanych drzwi do potrzeb osób niedowidzących – oznakowania kontrastowe (wrzesień 2020 r.). Plan z 2022 r. obejmował 22 działania, w tym: 1/ zapewnienie dostępu alternatywnego oraz wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami (przez cały okres), 2/ wyznaczenie i oznakowanie stanowisk postojowych (2022/2023), 3/ oznakowanie punktu obsługi klienta – większa kontrastowa informacja (2022), 4/ oznakowanie szklanych drzwi (2022), 5/ organizacja miejsca obsługi klienta Wydziału Administracji Budowlanej dla osób z niepełnosprawnościami, 6/ zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób wizualny, dotykowy i głosowy (cały okres), 7/ zapewnienie warunków ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami (cały okres).

(akta kontroli str. 122-150)

W Starostwie nie zrealizowano części zadań /założeń ww. planów oraz rekomendacji zawartych w *Raporcie z doradztwa w zakresie dostępności architektonicznej i komunikacyjno-informacyjnej*. Dotyczyło to w szczególności braku realizacji w założonym terminie oznakowania kontrastowego i dotykowego schodów zewnętrznych, oznakowania kontrastowego przeszklonych skrzydeł drzwiowych oraz wyeliminowania efektu olśnienia na korytarzach, czy też zapewnienia pełnej dostępności cyfrowej strony internetowej i BIP Starostwa. Koordynator wyjaśniła, że zadania były sukcesywnie realizowane i większość z nich została w pełni lub w znacznej części wykonana, a główną przyczyną niepełnej realizacji części działań w założonych terminach był brak środków finansowych oraz że zostały one zrealizowane do zakończenia czynności kontrolnych albo poczyniono przygotowania, aby je jak najszybciej zrealizować.

(akta kontroli str. 329-347, 351-355)

4. Starostwo uwzględniało w projektach dokumentów strategicznych i operacyjno-wdrożeniowych wymagania osób ze szczególnymi potrzebami. Zawarto je m.in. w zbadanych dokumentach, tj.: a/ w Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego do roku 2030²³, w której m.in. zidentyfikowano problemy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz przewidziano działania w zakresie likwidacji barier architektonicznych, społecznych i komunikacyjnych, czy też tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad seniorami oraz osobami niepełnosprawnymi; b/ w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2025-2030, w którym określono szereg działań w celu aktywizacji i zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym powiatu prudnickiego, w tym m.in. likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i transportowych związanych z dostępem do edukacji, umożliwienie osobom niepełnosprawnym skorzystania z usług Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej oraz wspieranie

²³ W brzmieniu nadanym uchwałą Nr LVI/453/2022 Rady Powiatu w Prudniku z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego do roku 2030.

organizacji, spotkań i imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym poprzez udzielenie dofinansowania do sportu kultury; c/ w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Prudnickiego na lata 2017-2027, gdzie jednym z celów strategicznych była poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz osób w podeszłym wieku, m.in. poprzez dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego oraz wsparcie przeznaczone na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu.

(akta kontroli str. 375-394)

5. Badaniem objęto zapisy sześciu umów zawartych w Starostwie po 5 września 2021 r., którymi zlecano realizację zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne (jedna umowa²⁴) oraz wykonanie zamówień publicznych (pięć umów²⁵). Koordynator pisemnie²⁶ poinformowała naczelników Wydziałów Starostwa o konieczności określania w treści umów na realizację zadania publicznego lub wykonanie zamówień publicznych warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD. Przeprowadzona analiza ww. sześciu umów wykazała, że w czterech z nich określono warunki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie zadania publicznego²⁷ oraz udzielanych zamówień publicznych²⁸, przy czym w dwóch umowach stosowne zapisy znajdowały się bezpośrednio w umowie, a w dwóch przypadkach – w załączonej do umów dokumentacji opisującej przedmiot zamówienia. W przypadku dwóch umów nie uwzględniono omawianych postanowień, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 236-289, 395-400, 414-420)

6. Deklaracje dostępności strony internetowej, podmiotowej strony BIP Starostwa oraz aplikacji mobilnej zostały opublikowane w formacie HTML na ww. stronach. Deklaracje dostępności sporządzone zostały w języku polskim²⁹ w oparciu o wzór deklaracji określony w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1523 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej wzór oświadczenia w sprawie dostępności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego³⁰. Deklaracje zawierały wszystkie elementy, o których mowa w sekcji 1 załącznika do

²⁴ Umowa z 26 kwietnia 2023 r. nr PP.526.14.2023 w przedmiocie zadania publicznego pod tytułem *41 Rajd Maluchów*.

²⁵ Umowy: 1/ z 29 marca 2023 r. nr ZP.273.1.2023 *Modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Prudniku*, 2/ z 20 maja 2022 r. nr ZP.273.2.2022 *Sportowa integracja – modernizacja infrastruktury sportowej dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Prudniku*, 3/ z 31 grudnia 2024 r. nr ZP.273.17.2024 *Zimowe utrzymanie dróg powiatowych Powiatu Prudnickiego w 2025 roku*, 4/ z 17 marca 2025 r. nr ZP.273.1.2025 *Zakup samochodu do przewozu 9 osób na potrzeby wychowanków z pieczy zastępczej*, 5/ z 10 marca 2023 r. *wykonanie aplikacji mobilnej*.

²⁶ Poprzez służbowy e-mail z 31 lipca 2025 r.

²⁷ Organizacja *41 Rajdu Maluchów*.

²⁸ Przebudowa infrastruktury sportowej w Prudniku, modernizacja DPS w Prudniku, opracowanie aplikacji mobilnej.

²⁹ Strony nie posiadały innych wersji językowych.

³⁰ Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 103.

ww. decyzji wykonawczej oraz elementy, o których mowa w art. 10 ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych³¹. W deklaracjach, w części *Niezgodność z załącznikiem* wskazano, że część plików nie jest dostępna cyfrowo (zamieszczone dokumenty w postaci skanu), oraz że wszelkie elementy nietekstowe, umieszczone na stronie internetowej, takie jak: zdjęcia, obrazki ozdobne, ikony, loga itp., mogą nie posiadać tekstu alternatywnego (prace nad dostosowaniem wciąż trwają). Na ww. stronach internetowych (Starostwa oraz BIP Starostwa) umieszczony został link do opublikowanych deklaracji dostępności w taki sposób, aby użytkownik miał zapewniony do nich stały dostęp podczas nawigacji po tych stronach³². Zapewniono także zgodność struktury deklaracji dostępności strony internetowej, BIP i dla aplikacji mobilnej, z Tabelą Struktury oraz obecność w odpowiednich miejscach deklaracji dostępności identyfikatorów wymienionych w Tabeli Identyfikatorów, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Cyfryzacji.

(akta kontroli str. 159-160, 341-347)

W Starostwie 31 marca 2025 r. dokonano przeglądu deklaracji dostępności dla BIP i dla strony internetowej oraz aplikacji mobilnej. Dokonano także aktualizacji deklaracji dla BIP i strony internetowej (22 kwietnia 2022 r.) w związku ze znaczącą zmianą w zakresie dostępności, tj. przeniesieniem Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru do gmachu głównego Starostwa przy ul. Kościuszki 76. Przegląd w 2025 r. oraz w latach poprzednich przeprowadzono z zachowaniem obowiązujących terminów, na podstawie samooceny w oparciu o *Listę kontrolną do badania dostępności cyfrowej strony internetowej*³³.

(akta kontroli str. 159-161, 341-347)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki nałożenia przez ministra właściwego ds. informatyzacji kary pieniężnej z tytułu niesporządzenia lub niepublikowania deklaracji dostępności albo niezawierania w deklaracji dostępności elementów wskazanych w art. 10 ust. 3-5 UDC.

(akta kontroli str. 208)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Starosta nie zapewnił uwzględnienia w opisie przedmiotu zamówienia, w przypadku dwóch spośród sześciu objętych badaniem umów zawieranych przez jednostkę kontrolowaną, na podstawie których zlecano realizację zadań publicznych oraz udzielano zamówień publicznych, wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Stanowiło to naruszenie art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁴ i skutkowało ograniczeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie

³¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1440, dalej: UDC.

³² Link do deklaracji aplikacji mobilnej <https://powiatprudnicki.pl/6174/deklaracja-dostepnosci.html> (dostępny na 31 lipca 2025 r.) znajdował się w treści deklaracji strony internetowej oraz deklaracji strony BIP, w części *Aplikacje mobilne*, pod informacją o udostępnianiu darmowej aplikacji mobilnej dla mieszkańców powiatu.

³³ <https://www.gov.pl/web/dostepnosc-cyfrowa/jak-zbadac-czy-strona-www-jest-dostepna-cyfrowo> (dostęp na 31 lipca 2025 r.).

³⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.

przedmiotu zawieranych umów. Wskazana nieprawidłowość dotyczyła zamówień publicznych udzielonych umową z 17 marca 2025 r. nr ZP.273.1.2025 w przedmiocie *Zakupu samochodu do przewozu dziewięciu osób na potrzeby wychowanków z pieczy zastępczej* oraz umową z 31 grudnia 2024 r. nr ZP.273.17.2024 w przedmiocie *Zimowego utrzymania dróg powiatowych Powiatu Prudnickiego w 2025 roku*. Starosta i koordynator wyjaśnili, że *naczelnicy Wydziałów i Referatów Starostwa zostali na piśmie powiadomieni o konieczności zawierania w treściach zawieranych umów określania warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Najprawdopodobniej brak umieszczenia stosownych postanowień wynikał z faktu, iż zapis ustawowy został błędnie zinterpretowany, w ten sposób że nie każdy przedmiot umowy, w ocenie naczelników, determinował konieczność zawarcia tego typu klauzuli.*

(akta kontroli str. 253-256, 266-277, 475)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Starosty mające na celu przygotowanie jednostki kontrolowanej do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjno-informacyjnej.

Starosta wyznaczył koordynatora, określił jego zadania oraz opublikował jego dane na stronie internetowej i na stronie BIP. W Starostwie opracowano także i realizowano plany działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W dokumentach strategicznych opracowanych w kontrolowanej jednostce zawarto treści uwzględniające zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. W Starostwie sporządzono i opublikowano także deklaracje dostępności strony internetowej oraz strony BIP i aplikacji mobilnej. Z zachowaniem wymaganych terminów przeprowadzono też przeglądy deklaracji.

W większości skontrolowanych umów (czterech z sześciu) przewidziano warunki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub uwzględniono wymagania w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników. Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono w przypadku dwóch umów.

OBSZAR

2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z art. 11 ust. 1 UZD w Starostwie prawidłowo przygotowano, przekazano i opublikowano na stronie podmiotowej BIP dwa *Raporty o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*. Raporty te zostały: a/ przygotowane na formularzu opracowanym przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej; b/ złożone za pośrednictwem portalu statystycznego Głównego Urzędu Statystycznego odpowiednio 25 marca 2021 r. oraz 17 marca 2025 r.; c/ opublikowane w ww. dniach na stronie podmiotowej BIP Starostwa. Raporty zawierały informacje dotyczące spełniania przez Starostwo, w ramach

prowadzonej działalności, minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD, w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej jednego budynku wykorzystywanego przez Starostwo.

(akta kontroli str. 104-109, 195-206)

Z treści opracowanych dwóch ww. Raportów (z 2021 r. i z 2025 r.) wynikało, że nastąpiła poprawa dostępności Starostwa oraz wykonanie niektórych zaplanowanych działań dostosowawczych. Poprawa polegała m.in. na: a/ przeniesieniu Wydziału Geodezji z budynku przy ul. Parkowej, który nie posiadał windy, do gmachu głównego Starostwa; b/ zapewnieniu klientom możliwości skorzystania z pętli indukcyjnych; c/ poprawie dostępności cyfrowej strony internetowej i BIP Starostwa, m.in. poprzez zamieszczenie informacji o zakresie działalności w postaci materiału wideo z treścią przekazywaną w polskim języku migowym oraz w postaci tekstu łatwego do czytania (ETR); d/ wyposażeniu budynku w plany tyflograficzne i system informacji głosowej o lokalizacji; d/ zapewnieniu sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami i zaktualizowanie procedur w tym zakresie. Informacje podane w raportach były zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 104-109, 195-206, 329-347)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki nałożenia przez ministra właściwego ds. informatyzacji kary pieniężnej z tytułu nieuzasadnionego i uporczywego niezapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej – w związku brakiem poprawy tej dostępności.

(akta kontroli str. 208)

2. W okresie objętym kontrolą do Starostwa nie wpłynęły wnioski o zapewnienie dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej, jak również żądania zapewnienia dostępności cyfrowej. W ww. okresie w Starostwie nie zarejestrowano skarg, których przedmiotem było zapewnienie dostępności, w tym cyfrowej, osobom ze szczególnymi potrzebami. Nie prowadzono także postępowań przed Prezesem Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wszczętych na skutek wniesienia do niego skargi na brak dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej, w których Starostwo było stroną.

(akta kontroli str. 210)

3. Starosta podejmował działania na rzecz zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej Starostwa³⁵ oraz strony BIP Starostwa³⁶ na poziomie podstawowym. Ww. strony internetowe w zasadniczym zakresie spełniały kryteria dostępności cyfrowej, na poziomie podstawowym określone w wytycznych WCAG³⁷, dołączonych do UDC. W ramach badania dostępności

³⁵ <https://powiatprudnicki.pl>

³⁶ <https://bip.powiatprudnicki.pl>

³⁷ Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), czyli wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych, które opierają się na czterech zasadach: [1] postrzegalności; [2] funkcjonalności; [3] zrozumiałości; [4] solidności (w polskim i unijnym prawie określonej jako kompatybilność). Podmioty publiczne zapewniają dostępność cyfrową przez spełnienie przez ich stronę internetową lub aplikację mobilną wymagań określonych w tych wytycznych, na trzech poziomach zgodności: podstawowym, średnim, zaawansowanym.

ww. dwóch stron internetowych na poziomie podstawowym stwierdzono pojedyncze błędy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Odstępstwa od zasady zapewnienia dostępności cyfrowej były wskazane w opublikowanych deklaracjach dostępności cyfrowej tych stron oraz w raporcie z 2025 r., w którym zaznaczono, że strony są częściowo zgodne z wymogami UDC.

(akta kontroli str. 341-347, 421-433)

4. W trakcie czynności kontrolnych Starostwo swoją działalność prowadziło wyłącznie w budynku przy ul. Kościuszki 76 w Prudniku, gdzie mieściły się wszystkie Wydziały i Referaty Starostwa. Był to budynek murowany z czterema kondygnacjami nadziemnymi (poziomy 0, +1, +2, +3), z częściowym podpiwniczeniem (poziom -1). Został on wybudowany w latach 70. XX wieku jako budynek zamieszkania zbiorowego – internat dla Szkoły Rolniczej – a Starostwo przejęło go na swoją siedzibę w 2002 r. i od tamtego czasu w budynku sukcesywnie wykonywano remonty oraz prace adaptacyjne mające na celu dostosowanie do nowego sposobu użytkowania, w tym dla poprawy warunków pracy oraz obsługi klientów, tj. m.in. osób ze szczególnymi potrzebami. W wyniku tych działań Starostwo skutecznie zapewniło spełnienie przez budynek wymagań w zakresie dostępności architektonicznej wymienionych w art. 6 pkt 1 lit. a-e UZD. Prace dostosowujące i modernizacyjne obejmowały w szczególności: a/ budowę dźwigu osobowego, b/ wymianę drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, c/ wykonanie dwóch pochylni i dwóch toalet dla niepełnosprawnych. W toku oględzin stwierdzono, że przy obu wejściach do budynku oraz na korytarzach przy klatkach schodowych, na wszystkich kondygnacjach, umieszczone były plany tyflograficzne. Na klatkach schodowych, na poziomie poszczególnych kondygnacji, w widocznych miejscach umieszczone były krzesła ewakuacyjne, które znajdowały się w pokrowcach, na których zamieszczony był opis *Krzesło Ewakuacyjne / Evacuation Chair* oraz piktogram osoby siedzącej na krześle i drugiej osoby opuszczającej tą osobę ze schodów. Budynek był wyposażony w system ostrzegania pożarowego emitujący sygnały dźwiękowe i świetlne, a także komunikaty głosowe. W Starostwie identyfikowano potrzeby dalszych modernizacji, które planowano realizować stosownie do możliwości finansowych Powiatu. Pomimo wprowadzenia szeregu rozwiązań technicznych i udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami, na dzień przeprowadzonych oględzin, stwierdzono przypadki zaniechania względem obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1-2 UZD, tj. w zakresie wprowadzania racjonalnych usprawnień oraz uwzględniania potrzeb ww. osób w prowadzonej działalności i usuwania barier, a także zapobiegania ich powstawaniu. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 329-340)

5. Stosownie do postanowień art. 6 pkt 3 lit. a-d UZD, w Starostwie w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami zapewniono: a/ obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się³⁸, tj. poprzez pocztę elektroniczną oraz strony internetowe; b/ instalację czterech pętli indukcyjnych, tj. urządzeń do obsługi osób słabosłyszących; c/ zamieszczenie na

³⁸ Dz. U. z 2023 r. poz.20.

stronie internetowej Starostwa oraz na stronie BIP Starostwa informacji o zakresie działalności jednostki w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo oraz informacji w tekście łatwym do czytania, tj. podzielonym na akapity ze śródtytułami, zawierającym krótkie i proste zdania, a także w postaci nagrania treści w polskim języku migowym; d/ zamieszczenie na stronie internetowej i na stronie BIP formularza wniosku o zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji ze Starostwem w formie określonej w tym wniosku, wraz z wyjaśnieniem sposobu jego składania i trybu rozpatrywania. Stan zapewnienia dostępności informacyjno-komunikacyjnej Starostwa był zgodny z danymi wynikającymi z raportu dostępności z 2025 r.

(akta kontroli str. 329-347)

6. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych zadania na rzecz poprawy dostępności były finansowane w ramach: a/ projektu pn. *Dostępny samorząd – granty* w ramach programu *Dostępność Plus* (zakup i montaż windy, dwóch planów tyflograficznych, trzech przenośnych pętli indukcyjnych, trzech krzeseł do ewakuacji, 10 ramek do podpisu oraz laptopa z oprogramowaniem – koszt projektu to 351 800 zł, w tym wsparcie w wysokości 234 480 zł), b/ projektu pn. *Dostępny Samorząd Powiatu Prudnickiego* ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu *Dostępna przestrzeń publiczna* (zakup i montaż sześciu planów tyflograficznych, tablicy informacyjnej opisującej lokalizację wydziałów i referatów urzędu na poszczególnych kondygnacjach obiektu, wymiana 53 szt. drzwi wewnętrznych w pomieszczeniach biurowych, wymiana trzech szt. drzwi na klatkach schodowych oraz drzwi zewnętrznych bocznych, wykonanie toalety dla osób z niepełnosprawnościami na II piętrze, wykonanie platform ratunkowych na każdym z pięter, budowa systemów SSP / DSO / EVC³⁹, stworzenie strefy odpoczynku na zewnątrz budynku poprzez zakup trzech ławek – całkowity koszt projektu 710 809,51 zł, w tym wsparcie w wysokości 519 473,87 zł), c/ środków własnych (dostosowanie Punktu Obsługi Klienta, zakup i montaż tablic informacyjnych wskazujących wejście do budynku Starostwa dla osób niepełnosprawnych, tabliczek przydrzwiowych, wycieraczki systemowej, taśmy antypoślizgowej do kontrastowego oznaczenia stopni schodów, modernizacja toalety dla osób z niepełnosprawnościami na parterze). W 2025 r. Powiat Prudnicki brał udział w projekcie pn. *Dostępny Samorząd 2.0* (do zakończenia czynności kontrolnych ukończono proces szkoleniowy i złożono wniosek na grant w wysokości 300 000 zł).

(akta kontroli str. 382-390)

7. W odniesieniu do przepisów UZD i UDC, których realizacja sprawiała największe trudności oraz proponowanych zmian ww. przepisów, koordynator wyjaśniła, że *ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. określa ogólne zasady, ale nie precyzuje konkretnych norm technicznych (np. wymiarów ramp, szerokości drzwi, czy standardów dostępności cyfrowej). To daje elastyczność, ale i wymaga od podmiotów publicznych samodzielnego szukania i stosowania najlepszych praktyk. Niestety*

³⁹ Odpowiedni: system sygnalizacji pożaru, dźwiękowy system ostrzegawczy, systemy ratunkowej komunikacji głosowej.

zarówno wytyczne jak i standardy dostępności nie są ujednoczone, co utrudnia ocenę, czy dany produkt lub usługa jest faktycznie dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Podsumowując ustawa o dostępności, mimo swojego szerokiego zakresu, pozostawia pewne pole do interpretacji i dostosowania, co może skutkować różnicami w jej wdrażaniu. Konieczne jest dalsze uszczegółowienie przepisów i wprowadzenie bardziej precyzyjnych norm technicznych, aby zapewnić jednolitą i skuteczną realizację idei dostępności. Powiat Prudnicki dostrzega problem z finansowaniem zadań określonych ustawą, gdyż środki własne Starostwa są niewystarczające na realizację zadań. Pomimo istnienia programów wspierających dostępność, kwoty przeznaczone na ten cel często okazują się niewystarczające w stosunku do potrzeb, a proces ubiegania się o środki bywa skomplikowany i czasochłonny. Długi czas oczekiwania na wypłatę przyznanych środków może opóźniać realizację projektów i wdrażanie rozwiązań z zakresu dostępności.

(akta kontroli str. 378-380)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Starostwie nie zapewniono pełnej dostępności cyfrowej, na poziomie podstawowym, strony internetowej Starostwa i strony BIP w rozumieniu wytycznych WCAG dołączonych do UDC, gdyż podczas przeglądu stron stwierdzono 37 przypadków (32 na stronie BIP i 5 na stronie internetowej) umożliwienia do pobrania plików formatu pdf lub jpeg zawierających treści nietekstowe (graficzny skan dokumentu), których nie można było odczytać przy pomocy narzędzi asystujących oraz dwa przypadki filmów bez napisów dla osób niesłyszących. Powyższy stan był niezgodny – odpowiednio – z: a/ kryterium 1.1.1 WCAG (treść nietekstowa, w linkach które zawierały treść nietekstową bez alternatywy odczytania w wersji edytowalnej dla dokumentu) oraz b/ kryterium 1.2.1 (tylko video bez napisów), wskazanych jako poziom zgodności A (podstawowy) w załączniku do UDC. Treści niedostępne cyfrowo stanowiły poniżej 1% ogółu zamieszczonych na stronach informacji, niemniej jednak dotyczyły one spraw istotnych dla mieszkańców powiatu⁴⁰.

Koordinator wyjaśniła, że treści o ograniczonej dostępności cyfrowej stanowią zaledwie 1% ogółu treści zamieszczonych na stronie internetowej Starostwa oraz na stronie BIP oraz że większość ze wskazanych w piśmie kontrolera niezgodności została poprawiona, a pozostała część będzie na bieżąco korygowana, tak aby zapewnić pełną dostępność cyfrową stron. W dniu 31 lipca 2025 r. potwierdzono zamieszczenie zakwestionowanych informacji w wersji dostępnej cyfrowo oraz zamieszczenie napisów w materiałach filmowych.

(akta kontroli str. 341-349, 375)

2. W budynku Starostwa do dnia oględzin (28 marca 2025 r.) nie zapewniono pełnej dostępności architektonicznej i komunikacyjno-informacyjnej, co świadczyło o niepełnym zrealizowaniu obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 i ust. 2 UZD. Powyższe wynikało z:

⁴⁰ Np. udziału w projekcie wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, zasad dostępu do informacji publicznej, rozkładu jazdy autobusów, interpelacji radnych, czy informacji o finansach Powiatu.

- a/ występowania efektu olśnienia na korytarzach (brak osłon przeciwślonecznych na oknach klatek schodowych, wysoki współczynnik odbicia światła od jasnej nawierzchni podłogi i ścian)⁴¹;
- b/ braku oznaczenia dotykowego schodów w ciągu pieszym od ul. Kościuszki oraz nieuprzątnięcia liści i patyków na nawierzchni podjazdu przy tych schodach;
- c/ zastosowania ażurowej wycieraczki gumowej przy wejściu bocznym mogącej stanowić przeszkodę dla osób korzystających z laski lub kuli;
- d/ braku oznaczenia kontrastowego oraz dotykowego schodów do wejścia głównego;
- e/ ułożenia luzem wycieraczek przed schodami do wejścia głównego i w holu głównym, które mogły stanowić przeszkodę na ciągu komunikacyjnym (możliwość potknięcia się lub utraty stabilności podparcia laski lub kuli);
- f/ braku oznaczenia kontrastowego przeszklonych skrzydeł drzwi z klatek schodowych na korytarze.
- g/ braku tabliczek informacyjnych przy drzwiach pokoi z oznaczeniem funkcji lub zakresu obsługiwanych spraw.

Starosta i koordynator wyjaśnili, że w Starostwie sukcesywnie wykonuje się remonty i prace adaptacyjne mające na celu zapewnienie dostępności architektonicznej i komunikacyjno-informacyjnej. Pomimo znaczącej poprawy ww. warunków zidentyfikowane są potrzeby dalszych dostępności, które planuje się realizować stosownie do możliwości finansowych Powiatu oraz wskazali, że większość stwierdzonych nieprawidłowości została usunięta w trakcie kontroli (uprzątnięto podjazd i jego sprzątnięcie wprowadzono do harmonogramu utrzymania czystości, wycieraczkę ażurową zastąpiono wycieraczką systemową, oznaczono kontrastowo stopnie schodów, usunięto luźne wycieraczki, zakupiono i zamontowano tabliczki przydrzwiowe z napisami w języku Braille'a) – co zostało potwierdzone przez kontrolera. Wobec pozostałych nieprawidłowości zadeklarowano przystąpienie do ich usuwania (oznaczenie fakturowe schodów, zlecono oznaczenie kontrastowe skrzydeł drzwiowych, zaplanowano środki na zakup rolet lub naklejek ograniczających nasłonecznienie przez okna na korytarzach).

(akta kontroli str. 329-340, 375-380)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Starosty przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Za oceną pozytywną przemawiało przede wszystkim zapewnienie: stanowisk postojowych dla osób z niepełnosprawnościami, położonych bezpośrednio przy budynku i prawidłowo oznaczonych, dogodnych wejść do budynku, toalet przystosowanych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, obsługi za pomocą języka migowego, pętli indukcyjnych dla osób słabosłyszących oraz dźwigu osobowego i wolnych od przeszkód architektonicznych ciągów komunikacyjnych do wszystkich pomieszczeń, w których obsługiwano klientów.

⁴¹ Zasady uniwersalnego projektowania, w kontekście efektu olśnienia, skupiają się na minimalizowaniu uciążliwości związanych z nadmiernym światłem, tak aby zapewnić komfort i bezpieczeństwo użytkownika przestrzeni przez jak najszerszą grupę osób. Oznacza to unikanie ostrych kontrastów, stosowanie rozproszonego światła, a także dbanie o odpowiedni dobór opraw oświetleniowych i ich rozmieszczenie oraz unikanie ostrych kontrastów (należy dążyć do umiarkowanych i płynnych przejść tonalnych).

W Starostwie skutecznie identyfikowano także ograniczenia dostępności i systematyczne je usuwano, w tym dzięki aktywnemu wykorzystywaniu możliwości dofinansowania realizowanych działań ze środków zewnętrznych.

W Starostwie nie zapewniono pełnej dostępności architektonicznej (m.in. braki w oznakowaniu kontrastowym części przeszklonych skrzydeł drzwiowych, brak oznaczenia kontrastowego i dotykowego schodów, niewłaściwy rodzaj i montaż wycieraczek, występowanie efektu olśnienia na korytarzach) i komunikacyjno-informacyjnej (brak tabliczek przydrzwiowych), co świadczyło o niepełnym zrealizowaniu obowiązku usuwania barier oraz zapobiegania ich powstaniu, określonego w art. 4 ust. 2 UZD. Stwierdzono także naruszenia wynikających z art. 5 ust. 1 UDC wymogów dostępności cyfrowej elementów strony internetowej i strony BIP poprzez zamieszczenie do pobrania niektórych dokumentów w postaci plików zawierających treści nietekstowe oraz dwóch filmów bez napisów dla osób niesłyszących. Pozytywnie należało jednak ocenić fakt usunięcia w trakcie kontroli większości stwierdzonych w ww. zakresie nieprawidłowości oraz podjęcia działań w celu usunięcia pozostałych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	Najwyższa Izba Kontroli wnosi o: 1. Doprowadzenie do zapewnienia pełnej dostępności przestrzeni komunikacyjnej budynku Starostwa, w szczególności poprzez oznakowanie wizualne i dotykowe schodów, oznakowanie kontrastowe przeszkleń w drzwiach na korytarzach oraz wyeliminowanie efektu olśnienia na korytarzach.2. Uwzględnianie w treści zawieranych umów, zlecających realizację zadań publicznych lub zamówień publicznych, minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.3. Zapewnienie pełnej dostępności cyfrowej stron internetowych Starostwa na poziomie co najmniej podstawowym, poprzez zamieszczanie wszystkich treści w formie tekstowej możliwej do odczytania przy pomocy narzędzi asystujących.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 1 września 2025 r.

Kontroler
Miron Rokujžo
główny specjalista kontroli państwowej
podpisano elektronicznie

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
Arkadiusz Kuglarz
p. o. Dyrektora
podpisano elektronicznie